

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3850

Vragen van het lid **Thieme** (PvdD) aan de ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, van Buitenlandse Zaken en van Defensie over *walvissen die mogelijk bedreigd worden door oefeningen Amerikaanse marine*. (Ingezonden 24 juli 2009)

1

Bent u bekend met het bericht Walvissen mogelijk bedreigd door oefeningen Amerikaanse marine?¹

2

Deelt u de mening dat militaire oefeningen niet gehouden zouden moeten worden op plaatsen waar dieren, waaronder bedreigde diersoorten, gevaar lopen slachtoffer te worden van deze oefeningen?

3

Is het waar dat de Amerikaanse marine ervan uitgaat dat walvissen en dolfijnen de proeven in een aantal gevallen met zware verwondingen of de dood zullen moeten bekopen? Zo ja, kunt u uiteenzetten wat uw mening over deze opvatting is?

4

Is het waar dat de Golf van Mexico het leefgebied vormt van zes bedreigde walvissoorten en van tal van minder zeldzame walvissen en dolfijnen?

5

Deelt u de mening dat gebieden als deze uitgeroepen zouden moeten worden tot internationaal zeereservaat en niet geschikt zijn voor het doen van militaire activiteiten?

6

Kunt u uiteenzetten waarom de militaire activiteiten (zo ze al nodig zijn) niet zouden kunnen plaatsvinden in «dead zones», maritieme gebieden die door menselijk toedoen geen of nauwelijks leven meer bevatten?

7

Klopt het dat de Golf van Mexico inmiddels zo'n «dead zone» kent?²

8

Bent u bereid uw invloed bij de Amerikaanse regering aan te wenden om de Amerikaanse marine op andere gedachten te brengen? Zo ja, op welke termijn en wijze? Zo nee, waarom niet?

9

Bent u bereid het onderwerp te agenderen voor de International Whaling Commission (IWC) gelet op het feit dat er bedreigde walvissoorten gevaar lopen? Zo ja, op welke termijn en wijze? Zo nee, waarom niet?

¹ <http://dieren.blog.nl/bedreigde-dieren-en-natuurbescherming/2009/07/20/walvissen-mogelijk-bedreigd-door-oefeningen-amerikaanse-marine>

² <http://serc.carleton.edu/microbelife/topics/deadzone/>

Antwoord

Antwoord van minister **Verburg** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit), mede namens de ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie (ontvangen 14 september 2009)

1

Ja.

2 en 3

In de Verenigde Staten moet op basis van de Marine Mammal Protection Act en de Endangered Species Act, voorafgaand aan een militaire activiteit, worden vastgesteld wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn voor zeezoogdieren. Indien schade of hinder mogelijk is, moet bij de National Marine Fisheries Service (NMFS), die in de Verenigde Staten verantwoordelijk is voor vergunningverlening, autorisatie worden gevraagd. Uit de gedane aanvraag blijkt dat deze wettelijke regels voor toetsing gevolgd worden. Een autorisatie voor deze activiteiten wordt gegeven indien onder andere het effect op bedreigde diersoorten (de soort en populatie, oftewel «stock») verwaarloosbaar is. Deze Amerikaanse benadering komt overeen met het in Nederland en Europa gehanteerde standpunt dat er

geen significante effecten mogen optreden als gevolg van activiteiten. Binnen de NAVO is de afgelopen jaren milieubeleid ontwikkeld en op het hoogste militaire niveau vastgesteld dat ook waarborgt dat hier zorgvuldig mee wordt omgegaan: de NATO Military Principles and Policies for Environmental Protection (EP). Dit beleid gaat ervan uit dat, binnen de operationele mogelijkheden, tijdens de planning en de uitvoering van oefeningen en operaties zoveel mogelijk rekening gehouden moet worden met milieuaspecten.

4

Ja. In de Golf van Mexico komt de potvis regelmatig voor. Daarnaast komen incidenteel de noordse vinvis, gewone vinvis, blauwe vinvis, bultrug en noordkaper in de Golf voor. Het klopt voorts dat er, naast de bedreigde walvissoorten, ook verschillende andere, niet bedreigde walvissen en dolfijnen voorkomen in de Golf van Mexico.

5

Ik ben van mening dat het instellen van internationale zeereservaten voor walvissen een bijdrage kan leveren aan de bescherming van deze dieren. De Golf van Mexico komt hier zeker voor in aanmerking. In verschillende internationale organisaties zoals de IWC en het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) wordt gedacht aan een betere bescherming van zeezoogdieren in de Golf, door het instellen van een zeereservaat (als onderdeel van een groter zeereservaat in het Caribische gebied).

Ik deel echter niet de mening dat een internationaal zeereservaat voor walvissen per definitie niet geschikt zou zijn voor het doen plaatsvinden van militaire of andere menselijke activiteiten (zie ook mijn antwoord op vraag 2).

6

Een «dead zone» is een (kust)gebied in zee waar het zuurstofniveau bij de bodem zeer laag is. Als gevolg daarvan zijn er in die waterlaag weinig vissen. De lagen daarboven bevat wel vissen en zeezoogdieren. Het is in algemene termen niet te zeggen of militaire activiteiten in een «dead zone» meer of minder negatieve effecten hebben op zeezoogdieren.

7

Ja.

8

De Amerikaanse autoriteiten volgen strikte procedures, inclusief inspraak vanuit het maatschappelijk middenveld, om te toetsen of de voorgenomen oefeningen een onaanvaardbaar grote en blijvende impact op de walvispopulaties in het betreffende gebied zullen hebben. Ik acht het niet opportuun dat de Nederlandse regering zich in deze interne, Amerikaanse procedures mengt.

9

Dit onderwerp staat al op de agenda bij de IWC. De gevolgen van onderwatergeluid op walvissen is reeds een onderwerp dat door het wetenschappelijk subcomité van de IWC, dat zich richt op «bijvangst en andere door mensen veroorzaakte doodsoorzaken bij walvissen», wordt bestudeerd.